Het creatieve experiment van (plaats)maken

Caroline Voet in gesprek met
Stand Van Zaken

Het begin is een echo,
zonder obstakels weerkaatst er niets.
Het is een echo,
obstakels kaatsen de ruimte.
Objecten vervormen en verbeelden de reflectie.
De woorden wachten.[1]

In 1978 schreef Alan Colquhoun over de dualiteit in het werk en schrijven van Robert Venturi en Denise Scott Brown, meer bepaald in *Complexity and Contradiction in Architecture*.[2] Aan de ene kant leggen Venturi & Scott Brown een zekere nadruk op semantische complexiteiten in architectuurtaal, waarbij de benadering empirisch, relativistisch en anti-platoons is. Aan de andere kant wordt deze semantische dimensie gepresenteerd als supra-historisch. Architectuurbetekenis is dan het resultaat van de manipulatie van vormen die onafhankelijk zijn van de historische condities waaronder ze zijn geproduceerd. In het geval van Venturi & Scott Brown doet zich hier een dubbelzinnigheid voor, doordat het echtpaar gelaagde contradicties introduceert in architectuurtaal. Dit ambigue spel tussen deze twee lagen, die van het empirische én die van het supra-historische, vormt ook de speelse basis in het werk van Stand van Zaken (SVZ), het Gentse collectief van Theo De Meyer (architect) en Stefanie Everaert (Doorzon interieurarchitecten), dat opereert op het snijvlak tussen architectuur, design en kunst. Op het terras van Café Labath in Gent plaatsten ze in 2022 drie amorfe zitelementen in een muntgroen composiet. Ze refereren aan een classicistische fontein alias plantenbak, een barokke logebank en een platform met een kroonlijst in profiel, dat een restant lijkt van een Romeinse tempel. Hun massa en schaamteloze toe-eigening van een publieke plek deed wel wat stof oplaaien in de pers. Moesten die terrassen niet worden weggehaald, flexibel en tijdelijk zijn? Maar de

The Creative Experiment of (Place)Making

Caroline Voet in Conversation with Stand Van Zaken

**The beginning is an echo,
without obstacles nothing is reflected.
It is an echo,
obstacles reflect the space.
Objects distort and depict the reflection.
The words wait.[1]**

In 1978, Alan Colquhoun wrote about the duality in the work and writing of Robert Venturi and Denise Scott Brown, particularly in *Complexity and Contradiction in Architecture*.[2] On the one hand, and to a certain extent, Venturi and Scott Brown emphasise the semantic complexity of architectural language, with their approach being an empirical, relativistic and anti-Platonic one. On the other, they present this semantic dimension as supra-historical. Architectural meaning then becomes the result of the manipulation of forms independent of the historical conditions under which they have been produced. In the case of Venturi and Scott Brown, this leads to ambiguity, as the duo introduce layered contradictions into architectural language. This ambiguous interplay between the empirical and the supra-historical layers is also the playful basis of the work of Stand Van Zaken (SVZ), the Ghent-based collective of Theo De Meyer (architect) and Stefanie Everaert (Doorzon interior architects), which operates at the intersection of architecture, design and art. In 2022, they installed three amorphous seating elements in a mint-green composite on the terrace of Café Labath in Ghent. The elements refer to a classicist fountain-cum-planter, a baroque theatre box seat and a platform with a cornice profile resembling the remains of a Roman temple. Their mass and unabashed appropriation of public space stirred quite some debate in the press. Shouldn't terraces be removable, flexible

monumentale vormen van SVZ creëerden net het tegenovergestelde van afbakening en territoriaal bezit. Als ik er mijn koffie drink, is juist dit meubellandschap zeer uitnodigend om gesprekjes aan te gaan. Ik voel mij eerder op een vrolijke piazza met historische sporen. Dit toont zich als een plek waar mensen samenkomen, terwijl er hier voorheen vooral de drukte van het verkeer en de bushalte merkbaar waren. Geen tafels met stoelen die kunnen geclaimd worden. De vormen worden gedeeld door verschillende gezelschappen, naast elkaar of juist overlappend. Ook mensen die op de bus wachten gaan er

and temporary? Yet the monumental forms by SVZ created precisely the opposite of enclosure or territorial claim. When I drink my coffee there, this landscape of furniture feels remarkably inviting to strike up conversations. I feel rather as if I'm on a cheerful piazza marked by historical traces. It presents itself as a place where people gather, whereas before it was mainly the domain of traffic and the nearby bus stop. No tables and chairs to be claimed here. The forms are shared by different groups – side by side or overlapping. Even those waiting for the bus take a seat for a moment.

1
De veranderlijke tekst van Act1 en Act4 van Pro(pa)Ganda, Bart Decroos, geschreven in dialoog met de autocad tekeningen van het ontwerpproces voor Pro(pa)Ganda in Gent, vanuit een poster vormgegeven door Ronny Duquenne, zomer 2024.

2
Alan Colquhoun, 'Sign and Substance: Reflections on Complexity, Las Vegas, and Oberlin', *Oppositions* 14 (najaar 1978), 26-37. Robert Venturi, *Complexity and Contradiction in Architecture* (New York: MOMA, 1966).

1
The variable text of Act 1 and Act 4 of Pro(pa)Ganda, Bart Decroos, written in dialogue with the AutoCAD drawings of the design process for Pro(pa)Ganda in Ghent, based on a poster designed by Ronny Duquenne, summer 2024.

2
Alan Colquhoun, 'Sign and Substance: Reflections on Complexity, Las Vegas, and Oberlin', *Oppositions* 14 (Autumn 1978), 26-37; Robert Venturi, *Complexity and Contradiction in Architecture* (New York: MOMA, 1966).

Café Labath, Ghent/ Café Labath, Gent

even zitten. De drukke straathoek krijgt zo een super-publieke dimensie.

Ik ben zelf architect die graag meubels en interieurs ontwerpt.[3] Geïntrigeerd door het spanningsveld tussen autonomie en context trek ik op een mooie zomerdag naar SERRA, de atelierplek van SVZ net buiten Gent. Wat is voor hen het statuut van meubelontwerp binnen of naast de disciplines van architectuur en interieurarchitectuur? Ik kom terecht in een ruime serre vol maaksels, prototypen en planten. Ze variëren van kleine meubels tot grotere installaties die begrenzen, terwijl ze toch de leegte markeren. Al wandelend komen we tot zes thema's die bepalend zijn voor hun visie en aanpak.

1 Het verlangen naar het atelier

Caroline Voet (CV): Hoe zien jullie het ontwerpen van meubels in de huidige tijd, nu grenzen vervagen en het bestaan vluchtiger wordt? Hoe staan jullie tegenover het 'bezitten' van objecten? Dromen jullie van 'het vormgeven van een ideologie van het alledaagse leven '? Is dat waar de ruimte van SERRA voor staat?

Theo De Meyer (TDM): Wij zijn rasechte architecten, maar de spelregels binnen architectuur leggen beperkingen op; er is een verlangen dit los te laten. We gaan dan op zoek naar een andere manier om met die spelregels om te gaan. De serre was onderdeel van het tuinbouwbedrijf van mijn ouders, en stond al enige tijd leeg. Het begon met het plaatsen van een meubel: een tafeltje van mijn vader, een stoel die we nog hadden, een bankje om op te zitten. Je zoekt een moment dat schaal geeft.

Stefanie Everaert (SE): Als eerste belangrijke ingreep hebben we iets gedaan wat efemeer is en tegelijk ruimtebepalend: we hebben het blauwe gordijn opgehangen, met de intentie om achter het gordijn te gaan leven. Is een

3
Caroline Voet startte haar eerste architectenstage in 2001 als projectverantwoordelijke voor Zaha Hadid's Z-Scape furniture. Terug in België ontwierp ze o.a. de meubels voor het Vlaams Architectuurinstituut. Haar meubels wonnen twee keer het Henry van de Velde Label, en worden door verschillende producenten uitgebracht.

In this way, the busy street corner gains a super-public dimension.

I am an architect myself, one who enjoys designing furniture and interiors.[3] Intrigued by the tension between autonomy and context, I set out on a beautiful summer day to visit SERRA, the studio of SVZ just outs ide Ghent. I wanted to understand what the status of furniture design is for them – whether within or alongside the disciplines of architecture and interior architecture. I find myself in a spacious *serre*, a greenhouse filled with artefacts, prototypes and plants. They range from small pieces of furniture to larger installations that define space while at the same time marking emptiness. As we walk and talk, six themes emerge that shape their vision and approach.

1 The Longing for the Studio

Caroline Voet (CV): How do you look at furniture design today now that boundaries are dissolving and existence is becoming more ephemeral? How do you feel about 'owning' objects? Do you dream of 'designing an ideology of everyday life'? Is this what the SERRA space represents?

Theo De Meyer (TDM): We're architects to the core, yet the rules of architecture impose certain constraints – and there is a longing to let go of them. So we look for other ways to engage with those rules. The greenhouse was once part of my parents' horticultural business and had stood empty for some time. It all began with placing a single piece of furniture: a small table that belonged to my father, then a chair we still had, a bench to sit on. You look for a moment that gives a sense of scale.

Stefanie Everaert (SE): Our first major intervention was both ephemeral and space-defining: we hung the blue curtain, with the intention of living behind it. Is a curtain

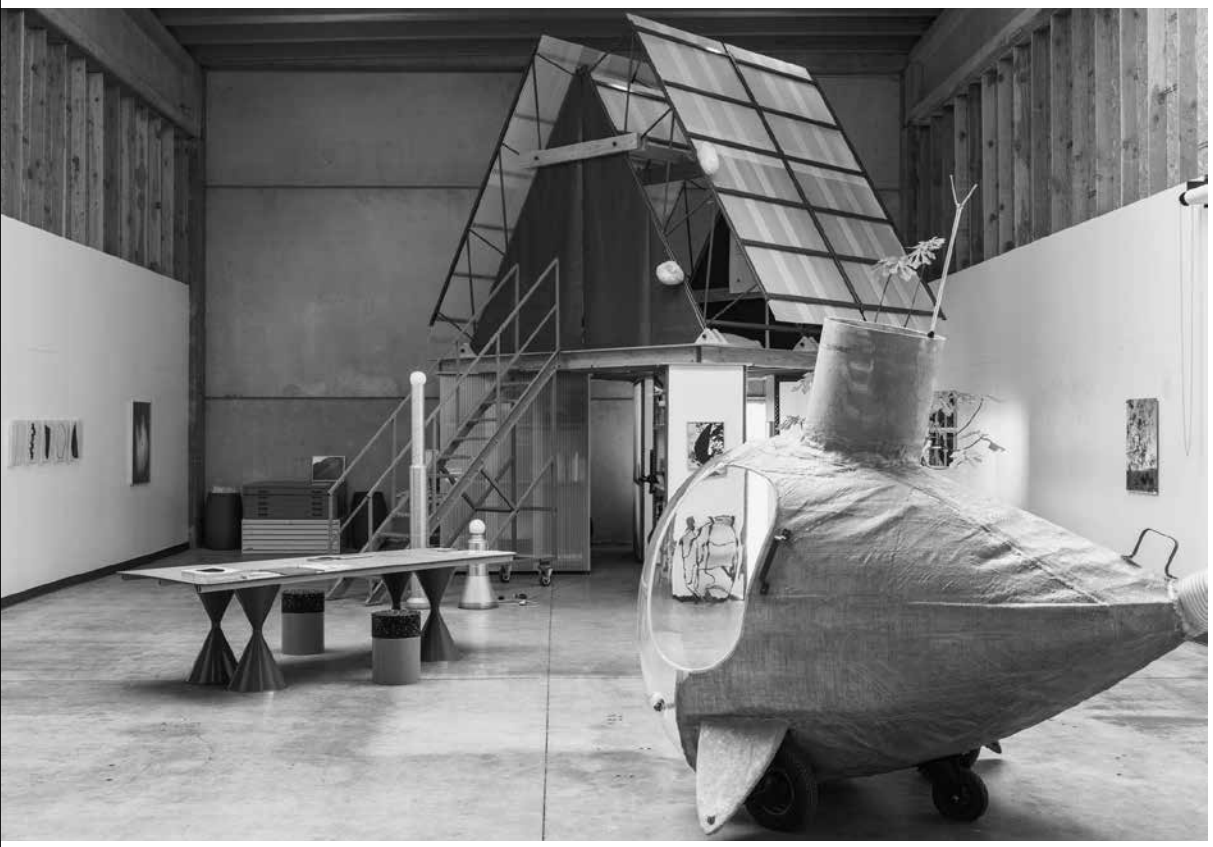
3
Caroline Voet started her first architectural internship in 2001 as project manager for Zaha Hadid's Z-Scape furniture. Back in Belgium, she designed furniture for the Flanders Architecture Institute, among other projects. Her furniture has twice been awarded the Henry van de Velde Label and is produced by various manufacturers.

Atelier SERRA, in front of and behind the curtain/ Atelier SERRA, voor en achter het gordijn

Before and after: Backyard, refurbishment of an artist's atelier/ Ervoor en erna: Backyard, herinrichting kunstenaarsatelier

gordijn architectuur? Voor ons wel, de kracht van die ruimtelijke ingreep is groot. Maar het is ook meubel en interieur. We wilden de ruimte vooral behapbaar maken. Het heeft ook te maken met een zekere pragmatiek. Achter het gordijn is een tent om in te slapen, een keuken, een douche.

TDM We nodigden bevriende kunstenaars en curatoren uit om iets te komen maken of in gesprek te gaan, en zo werd de plek vóór het gordijn eerder een platform voor kunst; het werd een artistieke installatie. Er kwam een andere laag in de serre die iets anders deed dan waarvoor we getraind waren vanuit architectuur.

CV Het innemen van een plek is dan niet gebonden aan een toe-eigening, het 'bezitten', maar eerder over het publiek maken, een plek openen en samen delen.

TDM We zien de serre als een plek om samen dingen te maken. Zo willen we een infrastructuur aanbieden die iedereen op zijn eigen manier interpreteert. De serre heeft ons al veel gegeven. We krijgen veel bezoekers, die zich afvragen wat dit precies is. We weten het zelf niet helemaal, en dat experiment opent nou juist een dialoog.

SE Het is een ontwerptaal, een ontwerpattitude, onderzoek ook. Het verhaal is hier misschien ook eindig. Daardoor denken we ook na over toe-eigening en het vermijden van gentrificatie.

2 De tussenschaal als instrument van hyperfunctionaliteit

CV Wat is voor jullie het statuut van het meubel nu? Jullie zijn niet voor architectuur als een intelligente ruïne?

SE We houden niet van een generische structuur. In die open ruimte is flexibiliteit onmenselijk; dat zou dan duurzaam zijn. Architectuur gaat vaak over een gebouw dat een dienende structuur is voor de gebruiker, met een 'vrije invulling' waarbij hij/zij het programma steeds kan aanpassen. Hier zit een contradictie in tussen leegte en invullen. De serre toont iets anders. Plekken hebben een menselijke schaal nodig, zodat men er zich toe kan verhouden. Deze belangrijke tussenschaal

architecture? For us it is – the impact of the spatial intervention is significant. But the curtain is also furniture and interior. We primarily wanted to make the place manageable. It was also informed by a certain pragmatism. Behind the curtain there is a tent for sleeping, a kitchen, a shower.

TDM We invited artist and curator friends to drop in and make something or discuss ideas and so the space in front of the curtain became a platform for art – an artistic installation. This added another layer to the greenhouse, one that did something different to what we were trained to do in architecture.

CV In this case, occupying a space is not about appropriation or 'ownership', but rather about making it public, opening it up and sharing it.

TDM We see the greenhouse as a place to make things together. We want to provide an infrastructure that everyone can interpret in their own way. The greenhouse has given us a lot. We get a lot of visitors; they wonder what it is, exactly. We don't really know ourselves – and this experiment is what opens up the dialogue.

SE It's a design language, a design attitude, also a form of research. Its story may well be finite. This makes us think about appropriation and about avoiding gentrification.

2 The In-Between Scale as an Instrument of Hyperfunctionality

CV What is the role of furniture from your point of view? You are not advocates of architecture as an intelligent ruin, are you?

SE We don't like generic structures. In these open spaces, flexibility becomes inhuman – yet it is often labelled 'sustainable'. Architecture is often about buildings that serve as useful structures for the occupants; their use is left 'open', so that the occupants can continue to adapt the programme. But there's a contradiction between emptiness and occupation. The greenhouse demonstrates something else. Places need a human scale to be relatable.

is die van het interieur. Wij zoeken in onze projecten naar een hyper-flexibiliteit, door juist toch enkele elementen vast te leggen.

TDM: We werken niet objectgericht, ook niet als we een meubel maken. Een meubel is infrastructuur, onze meubels ontstaan in dialoog met de ruimte waarin ze komen te staan. Vergeleken met andere disciplines is een architect meer getraind in stedenbouwkundige aspecten, en die expertise voedt ons werk. Hoe verhouden de dingen zich tot elkaar?

3 De pragmatiek van het maken

CV Toch lijkt me niet dat jullie streven naar een *Gesamtkunstwerk,* waarbij architectuur en meubel op elkaar zijn afgestemd, zodat ze één wereld creëren. De serre is eerder een atelier, waar extra dozen met allerlei materialen, onderdelen en stalen staan naast prototypen, platforms en meubels.

SE We hebben allebei onze wortels in de maakcultuur. Theo leerde voor metselaar en schrijnwerker, voordat hij met architectuur begon, en ik studeerde interieurvormgeving en werkte in het atelier van Maarten Van Severen. We hebben veel kunstenaarsvrienden met een atelier, die omgevingen inspireren ons enorm. Ook hier zijn we dicht bij de materialen, alles groeit vanuit het experiment van het maken. Toch is 80 procent van de tijd tekenen.

CV Een zitbank, een douche, een plantenbak, ze zijn opgebouwd uit gestapelde betonstenen. Dat geeft de meubels meteen de taal van een architectonisch beginsel. Het lijkt de aanzet van een draagconstructie of een overblijfsel van een ruïne.

TDM De betonsteen is op empirische wijze in ons oeuvre gekomen. Als mijn vader in de serre een afgesloten ruimte nodig had, dan bestelde hij een pallet stenen en bouwde zelf een muurtje. Zo wilden wij ook verder bouwen. We vroegen en kregen een paar pallets met betonsteen van Wienerberger. Echt metselen konden we niet, dus zijn we eerst gaan verlijmen en dan stapelen, wat omkeerbaar is. Voor hogere structuren experimenteerden we met opspannen en spalken. Hoe minder handelingen, hoe beter, maar die mogen wel getoond worden.

The crucial in-between scale is that of the interior. In our projects, we look for hyper-flexibility, precisely by fixing a few elements.

TDM We don't work object-oriented, even when designing a piece of furniture. A piece of furniture is infrastructure; our furniture evolves in dialogue with the space in which it is placed. Compared with other disciplines, architecture is more focused on urban design aspects, and this expertise informs our work. How do things relate to each other?

3 The Pragmatics of Making

CV Still, I don't see you striving for a *Gesamtkunstwerk*, with architecture and furniture aligned to create one world. Rather, the greenhouse is a studio, with extra boxes of various materials, components and samples lined up alongside prototypes, platforms and furniture.

SE We're both rooted in the manufacturing culture. Theo trained as a bricklayer and carpenter before studying architecture, and I studied interior design and worked in Maarten Van Severen's studio. We have a lot of artist friends with studios; these environments are a great source of inspiration. Here, too, we stay close to the materials; everything grows out of the experiment of making. Still, we spend 80 per cent of our time drawing.

CV A bench, a shower, a planter – they're all made of stacked concrete blocks. This means that the furniture speaks the language of architectural principles. It looks like the beginnings of a load-bearing structure, or the remains of a ruin.

TDM The concrete block came into our work empirically. Whenever my father needed an enclosed space in the greenhouse, he would order a pallet of blocks and build a wall himself. We wanted to build in the same way. We ordered and received a few pallets of concrete blocks from Wienerberger. We weren't trained bricklayers, so we started by gluing, then stacking – reversible methods. For taller structures, we experimented with ten-

Exhibition 'Desert Spirals', Keteleer Gallery Antwerp. The stone goes from wall to column to arcade/ Tentoonstelling 'Desert Spirals', Keteleer Gallery Antwerpen. De steen gaat van muur naar kolom naar arcade

A wall of doors, garden infrastructure Gentweg/ Een wand van deuren, tuininfrastructuur Gentweg

The table leg construction for a table for 24/ De tafelpoot opbouw voor een tafel voor 24

Table for 24/ Tafel voor 24

4 De taal van het bouwpakket en de barok

CV Jullie vorm van recycleren lijkt niets te maken te hebben met een soort van veruiterlijking van een incomplete toestand, of een soort verheerlijking van verval. Jullie recycleren standaard bouwmaterialen, en verheffen ze tot nobele bouwstenen. Dit leidt tot een nieuwe taal. Vanuit veel van jullie projecten, zoals de meubels voor Labath in Gent, spreekt een monumentaliteit in de letterlijke betekenis van het woord. Hun vorm en ornamentering gaat een dialoog aan met de geschiedenis van architectuur, met negentiende-eeuwse fonteinen of sokkels van standbeelden op pleinen. Hierdoor hebben ze geen eenduidige functie. Hun aanwezigheid en autonomie maakt hen een onderdeel van een architectuurcultuur van de publieke ruimte. Meubels maken zo architectuur.

SE Architectuur wil vaak vernieuwen. Wij zoeken een eigen taal in het *weiterbauen*. Daar mag best een herkenbaarheid inzitten. Hergebruik is essentieel. De serre is zo een bibliotheek van materialen die telkens opnieuw uitgeleend worden. We houden daar ook een logboek van bij met een tijdslijn. Deze pallet met stenen bijvoorbeeld ging van de serre naar MEET ME AT THE FOUNTAIN in Lausanne en Keteleer in Antwerpen. De stenen uit het serre-experiment worden hergebruikt in andere projecten, tijdelijke en permanente. De tafel is al door verschillende gezelschappen gehuurd.

CV Ook voor de tafelpoot gaan jullie stenen stapelen, met ook een stuk hout ertussen. Er ontstaat een architectuurtaal. Er zijn ook veel rondingen, die het menselijke met het monumentale verbinden, en die op een speelse manier een klassieke typologie en ornamentering introduceren. Zoeken jullie dit bewust op?

TDM Ja, natuurlijk. We zoeken ook naar een esthetische uitdrukking van dat stapelen, we zoeken naar lichtheid. Het hout of een aantal tegeldragers als bouwstenen dagen de zwaartekracht uit en veroorzaken een soort gewichtloosheid. Het heeft tegelijkertijd iets te maken met functionaliteit, met de juiste hoogte en het lijfelijke contact. Het is niet de bedoeling om iets te maken met wat je vindt.

sioning and bracing. The fewer the actions, the better – but those actions should remain visible.

4 The Language of DIY Kit and Baroque

CV Your approach to recycling seems to have nothing to do with expressing an unfinished state or romanticising decay. You recycle standard building materials and elevate them to noble building blocks. A new language emerges. Many of your projects, such as the furniture for Labath in Ghent, are monumental in the literal sense of the word. Their form and ornamentation enter into a dialogue with the history of architecture – with nineteenth-century fountains or the pedestals of city squares. This makes their function ambiguous. Their presence and autonomy make them part of an architectural culture of public space. This way, furniture creates architecture.

SE Architecture is often concerned with innovation. We're looking for our own *weiterbauen* language. Some recognisability is welcome. Reuse is essential. The greenhouse now serves as a library of materials that we lend out. We also keep a logbook with a timeline. This pallet of stones, for example, went from the greenhouse to MEET ME AT THE FOUNTAIN in Lausanne and to Keteleer in Antwerp. Stones from the greenhouse experiment will be reused in other projects, temporary or permaanent. The table has been hired out to various groups.

CV You even use stacked stones for table legs, with a piece of wood in between. This establishes an architectural language. There are also many curves, which combine the human with the monumental, playfully introducing a classical typology and ornamentation. Is this a deliberate pursuit?

TDM Yes, absolutely. We're also looking for an aesthetic expression of this stacking, we're looking for lightness. Wood or a couple of tile supports as building blocks challenge gravity and create a kind of weightlessness. At the same time, it's about functionality – the right height and physical contact. The aim is not simply to make

Je moet vinden, wat je wil maken. Goed kijken naar wat er is; dat je iets zó maakt dat je het weer kunt hergebruiken. We recupereren bouwstenen die telkens opnieuw anders kunnen worden ingezet, maar wel iets nieuws maken. Vaak als je recycleert vanuit *trouvailles*, zijn stukken uniek. Maar onze producten zijn in tijd reproduceerbaar, dat is een ander verhaal.

5 *After-comfort*

CV Nog even over vernieuwing. Het maken van meubels en interieurs is toch vaak verbonden aan maatschappelijke bewegingen en evoluties. Vanuit het twintigste-eeuwse vooruitgangsdenken werd het interieur vernieuwd vanuit een geloof in automatisering, en een incorporatie van industriële productieprocessen. Daar staan jullie ver van af. In het artikel 'After-Comfort' roept Daniel Barber op om comfort te opnieuw te overdenken.[4] Wat drijft jullie zoektocht hierin?

SE Er is een verlies van contact met de natuur en met het klimaat. De comfortnormen van nu moeten ter discussie worden gesteld. De mantra van de constante temperatuur, dat kunstmatige. Je ervaart geen contrast meer, wat niet goed is voor de gezondheid van je lichaam. En verder, in projecten nemen technieken vaak meer dan de helft van het budget in, om aan die absurde normen te voldoen. Het is nodig om grenzen te verleggen met nieuwe modellen van bewoning. Hoe kan je leven in een oncomfortabele omgeving, dichter bij de elementen van de natuur? In de serre is één kachel die maar een kleine zone verwarmt. In de zomer is het er warm, in de winter doe je een extra trui aan. De serre is een experiment waar je dit aan den lijve ondervindt, en waar je die grenzen leert verleggen. Nu hebben we al veel projecten ontwikkeld vanuit deze strategie.

6 De collectieve bouwpraktijk

CV Voor veel projecten werken jullie samen met andere makers, kunstenaars of studenten. Voor Pro(pa)Ganda hebben jullie een oproep gedaan voor een Summerschool, om niet alleen samen te maken maar ook samen

4
Daniel A. Barber, 'After-Comfort', *Log* 47 (2019), 45-50.

something out of what you find. You want to find out what you want to make. You look carefully at what's available – and you make something in such a way that it can be reused. We reclaim building blocks that can be used differently, yet still create something new each time. When you recycle *trouvailles*, the pieces are often unique. Our products can be reproduced over time – that's a different story.

5 After-Comfort

CV One last point on innovation. Furniture and interior design are often linked to social movements and developments. In twentieth-century modernism, the interior was shaped by a belief in automation and the integration of industrial production. You seem to take a very different view. In his article 'After-Comfort', Daniel Barber calls for a rethinking of comfort.[4] What drives your quest in this respect?

SE We're losing touch with nature and the climate. Current standards of comfort need to be questioned, especially the mantra of constant temperature, this artificiality. There's no experience of contrast, which isn't healthy for the body. Moreover, in many projects, technical installations eat up more than half the budget just to meet absurd standards. We need to push the boundaries with new models of occupation. How can you live in an uncomfortable environment, closer to nature? The greenhouse has a single heater that only heats a small area. In the summer it's hot, in the winter you wear an extra sweater. The greenhouse is an experiment in living with that and pushing those boundaries. We've developed many projects from this strategy already.

6 The Collective Building Practice

CV Many of your projects involve collaboration with other makers, artists or students. For Pro(pa)Ganda, you initiated a call for a summer school – a space, not only to make together, but also to explore and think together. This form of participatory making seems to give rise to a new kind of

4
Daniel A. Barber, 'After-Comfort', *Log* 47 (2019), 45-50.

Upright sewer pipes used as columns in Horst, May 2023/ Rechtopstaande rioolbuizen als kolommen in Horst, mei 2023

Pro(pa)Ganda, a scenography/ Pro(pa)Ganda, een scenografie

te ontdekken en bedenken. Deze vorm van participatie, door te maken, lijkt een nieuwe vorm van gemeenschappelijke arbeid ten gevolge te hebben. Leent de schaal van het meubel zich hier expliciet toe?

TDM We geloven er sterk in dat het maken van plekken met meubels een schaal is, die mensen samenbrengt. Met Pro(pa)Ganda hebben we samengewerkt met studenten. We daagden hen uit in een eerste scenografie met enkele meubels en bouwmaterialen. Van daaruit begonnen zij mee te ontwerpen en te maken, en zo daagden ze ons op hun beurt weer uit. De toe-eigening is dan ook telkens opnieuw een uitnodigende dialoog, telkens die uitdaging om verbindingen te leggen zoals de studenten het wilden.

SE We moedigen dit verlangen naar innovatie en creativiteit in het onderwijs aan door studenten te motiveren verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen projecten en samen te werken in contexten die verder reiken dan de academische wereld. Jonge mensen vinden de vrijheid om nieuwe ideeën te testen door middel van festivalorganisaties, kunst en juist ook dat maken van meubels.

Waar SVZ laveert tussen het empirische en het supra-historische, zetten Theo De Meyer en Stefanie Everaert deze architectuurtaal in vanuit een maatschappelijk bewustzijn: om het potentieel van vaak moeilijke plekken om te buigen tot een nieuw soort ruimte van collectiviteit. Vanuit een tussenschaal en tijdelijkheid/tijdloosheid wordt een omgeving gecreëerd die uitnodigt tot verbinding en ontmoeting. Op die manier heeft het vervaardigen van meubels een krachtig potentieel.

collective labour. Is the scale of furniture particularly suited to this?

TDM We strongly believe that creating places using furniture is on a scale that brings people together. For Pro(pa)Ganda, we worked with students. We challenged them with an initial scenography of a few pieces of furniture and building materials. From there, they started to co-design and build – and in doing so, they challenged us in return. The appropriation is always an exciting dialogue, a challenge to make the connections that the students have imagined.

SE: We encourage this desire for innovation and creativity in education by motivating students to take responsibility for their own projects and to collaborate in contexts that extend beyond the academic world. Young people find the freedom to try out new ideas through festival initiatives, art and, especially, furniture making.

Where SVZ navigates the empirical and the supra-historical, Theo De Meyer and Stefanie Everaert deploy this architectural language from a socially conscious standpoint: to transform the potential of often challenging places into a new kind of collective space. From an in-between scale and with a sense of both temporality and timelessness, they create environments that invite connection and encounter. In this context, the making of furniture has great potential.

Translation: InOtherWords, Maria van Tol

The Brno chair: a twisted skeleton salvaged from the skip of a former office. A remnant of a failed corporate revolution, a material manifestation of particular cultural hegemonies. Locked in a death struggle with Aalto's three-legged stool. Recall Tschumi's reflection on the Villa Savoye – a villa, stained and graffitied, not fallen but freed. These objects cling to life as historical residues.

This is no defeat – only time's patient archaeology. Modernity, stripped. Perfection, broken. Sophistication, faded.

Even the most refined objects remain subject to the finite world they inhabit. What was designed for life now lives beyond it. Melancholy, yes: but fitting. From the decay of what once existed, new cultural meanings quietly emerge.

Christoph Grafe

De Brno-stoel, een verwrongen geraamte gevonden in de container van een voormalig kantoor. Een overblijfsel van een mislukte zakelijke revolutie en materiële manifestatie van specifieke culturele hegemonieën. Verwikkeld in een doodsstrijd met Aalto's driepootkrukje. Denk aan Tschumi's observatie over Villa Savoye: een villa, beklad en vol graffiti, niet gevallen, maar bevrijd. Zij klampen zich vast aan het leven als historisch residu.

Dit is geen nederlaag – slechts de geduldige archeologie van de tijd. De moderniteit, ontdaan.Perfectie, gebroken. Verfijning, vervaagd.

Zelfs de meest verfijnde objecten zijn onderworpen aan de eindige wereld die zij bewonen. Wat ontworpen werd voor het leven, leeft er nu buiten. Melancholiek, ja: maar passend. Nieuwe culturele betekenissen ontstaan uit het verval van dat wat er is.

Christoph Grafe

Academie van Bouwkunst Tilburg / Katholieke Universiteit Leuven campus Gent / ArtEZ Academie van Bouwkunst Arnhem / Academie van Bouwkunst Groningen / Academie van Bouwkunst Maastricht / Fontys Master Architectuur en stedenbouw (MA+U) Tilburg / Katholieke Universiteit Leuven campus Brussel / Katholieke Universiteit Leuven campus Leuven / Rotterdamse Academie van Bouwkunst / Technische Universiteit Delft / Universiteit Gent / Universiteit Antwerpen / Universiteit Eindhoven / Universiteit Hasselt

Associated Universities and Institutions/ Geassocieerde universiteiten en instellingen